

*Syftet med utvärderingar är att förbättra kvaliteten på programmens utformning och genomförande samt att bedöma deras effektivitet och verkan.
CPR 54(1)*

Utvärdering ERUF 2014-2020

Reglab 25 april 2018

Emelie Johansson, Uppföljning och Utvärdering, Tillväxtverket

Faser

Ambitiöst utvärderingsarbete som redan gett resultat

- Fas 1: Kvalificerade bedömningar byggd på tematisk expertis
- Fas 2: + tidiga resultat (**Preliminära resultat VT 2018/ Slutliga HT 2018**)
- Fas 3: + kort effekt

Tematiska utvärderingar av ERUF

Avslutade	Pågående	Avvaktande	Kommande
Genomförande-utvärderingen	TM1 Forskning och innovation	TM4 Koldioxidsnål ekonomi (koordinering med Klimatsynk)	Effektutvärderingar
Impact av löpande lärande utvärdering	TM2 Digitalisering samt projekt Kickstart	TM7 Hållbara transporter (avvaktar effektutvärdering)	
	TM2 Bredband		
	TM3 Ökad konkurrenskraft		
	Finansiella instrument		
	Hållbar stadsutveckling		
	Samverkan		

Professor Örjan Sölvell (Handelshögskolan) genomför analys av effekten av medverkan för **6200 deltagande företag** jämfört med en kontrollgrupp

Tematiska utvärderingar

Gemensamma frågeställningar

- Bidrar [de enskilda programmen](#) på ett ändamålsenligt sätt till att uppfylla [de särskilda målen](#) under respektive investeringsprioritering i respektive program? Även oförutsedda resultat ska fångas upp.
- Har de enskilda programmen [förmåga att](#) på ett ändamålsenligt sätt [bidra till önskad förändring av angivna resultatindikatorer](#)? Hur skulle programmets bidrag till förändring av angivna resultatindikatorer [kunna mätas](#) kvantitativt? Hänsyn till programmets omfattning i förhållande till BNP i aktuellt programområde ska tas där så är lämpligt.
- På vilket sätt och i vilken utsträckning integrerar programmen de [horisontella kriterierna](#) för bättre miljö, jämställdhet samt likabehandling och icke-diskriminering?
- Bidrar programmen till [gränsöverskridande samarbete](#) och genomförandet av EU:s strategi för Östersjöregionen?
- I vilken utsträckning [bidrar programmen](#) till de prioriteringar och samhällsutmaningar som identifieras i den [nationella strategin](#) för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015-2020?

TM3 Öka konkurrenskraften i små- och medelstora företag

- 80 av 82 projekt som avslutas under 2017 eller 2018 har blivit intervjuade.
- Information gällande projektens förändringsteori, implementering, omvärld och kortsiktiga resultat sammanställs och kvalitetssäkras för närvarande.

Teoretisk ram för insatsen och dess implementering

Är den underliggande förändringsteorin på program- och projektnivå relevant?

Mål samt omfattning och val av insatser för Tematiskt Mål 3:

Med målet att skapa ökad konkurrenskraft hos små och medelstora företag växande och innovativa företag i Sverige med förmåga att ta sig ut på en internationell marknad satsas 2,8 miljarder SEK i form av bidrag, annat ekonomiskt stöd, samt andra typer av stöd

Litteraturoversikt

Analys av programmens och projektens teoretiska grund i relation till teori, forskning och empiri

Implementering:

Bevisar insamlade data att aktiviteterna i förändringsteorin implementeras enligt plan med hög kvalitet?

Resultat:

Är det möjligt att observera resultat på kort sikt?

Kvalitativ analys:

Vilka resultat anser de som planerat, genomfört och mottaget insatser att insatserna har givit?

Kvantitativ analys:

Vilka resultat tycks insatserna ge? Hur har det gått för dessa företag i förhållande till liknande företag som inte varit föremål för en insats?

Omvärldsanalys:

Finns det alternativa förklaringar och omvärldsfaktorer som också kan förklara ökad konkurrenskraft i små och medelstora företag?

Sannolika effekter:

Har programmen sammantaget förmåga att leda till önskade resultat och effekter?

Effektanalys:

Mot bakgrund av teoretisk ram och observerade resultat - är det troligt att insatser inom tematiskt mål 3 kommer att bidra till önskade förändringar på lång sikt? Vilken typ av insatser tycks fungera bättre respektive sämre? Finns lärdomar kring denna typ av insatser och hur de lämpligen bör implementeras i framtiden?

Inledande observationer:

- Stora kvalitetskillnader observerade mellan projekten, framförallt med avseende på koppling till förändringsteori och strategier för implementering
- Överlag tycks en stor andel av projekten ha svaga möjligheter att föra över arbetssätt och resultat från projektet till ordinarie organisation. Ofta krävs nya projektmedel för att fortsätta och i flera fall tycks detta vara en strategi.
- Risken för projektifiering av ordinarie verksamheter med EU-medel (jfr. EU:s additionalitetsprincip!) är i vissa fall påtaglig. Brist på "exitstrategi" i många projekt.

Kvantitativ analys

- Kvantitativ analys av de företag som mottagit någon form av "behandling" (dvs varit föremål för stöd) från projekten är slutförd.
 - 1 % Sveriges SMF har fått stöd från TM3 (10% i Övre Norrland).
 - Ca 2/3 av deltagande SMF återfinns i sektorer där tillväxt i befintliga företag enligt teoribildningen kan förväntas ske. 1/3 bedöms således ligga utanför "måltavlan".
 - Företag som deltog i insatser hade generellt en **starkare omsättningsökning** åren innan insatserna började. Detta pekar på att projekten lyckas identifiera företag som är i en tillväxtfas
 - Det går dock **ännu inte att se signifikanta effekter på företagens produktivitet** till följd av projektinsatserna, vilket kan bero på att sådana effekter uppstår med en viss fördröjning. Viktigt att följa upp!

Omvärldsanalys och fallstudier

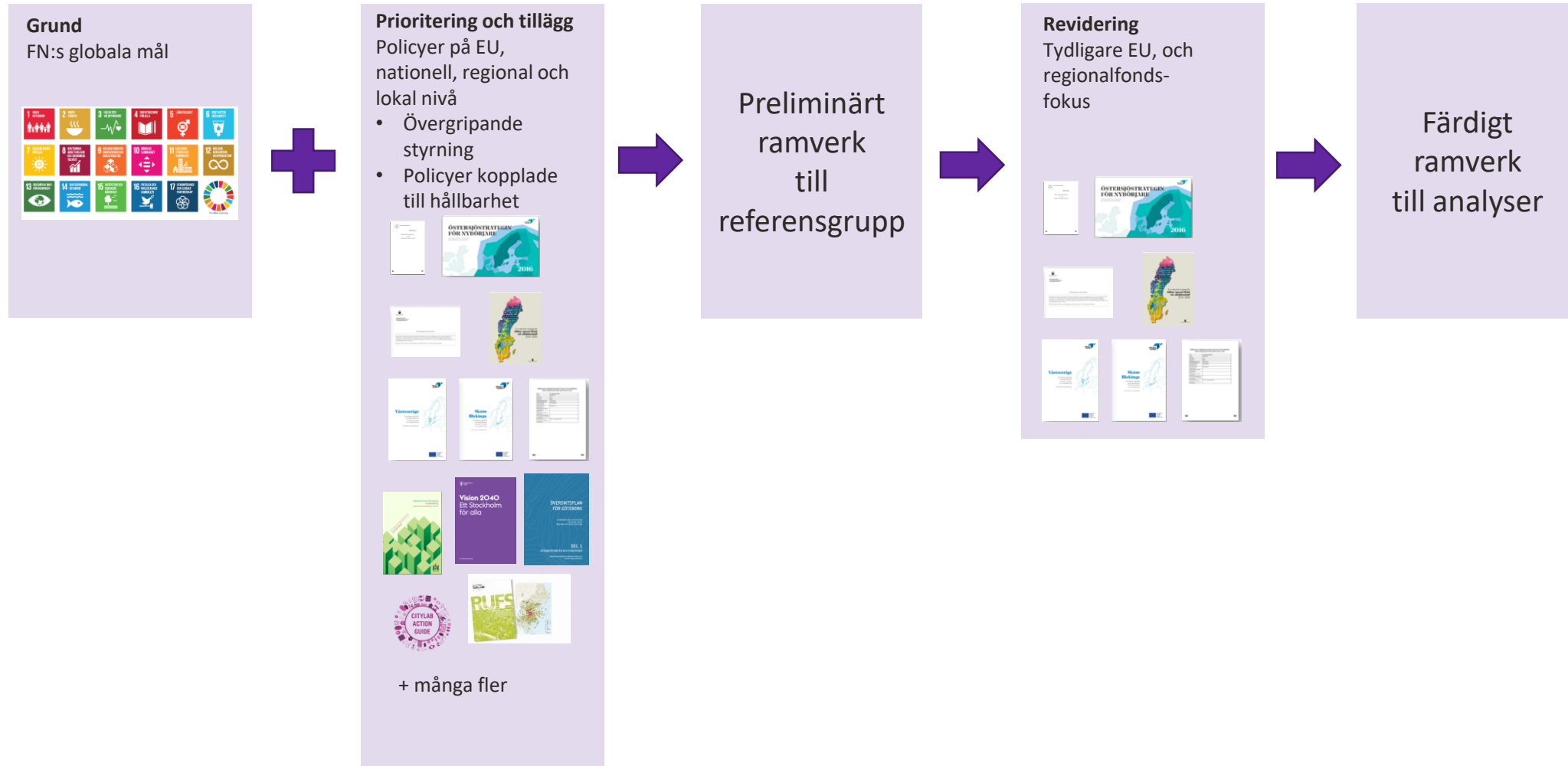
- Omvärldsanalys; branschspecifika analyser samt internationella utblickar
 - Rådande högkonjunktur är av stor betydelse för deltagande företag; många verksamheter går bra
 - Sverige förefaller ha kommit längre fram i utvärderingsarbetet av TM 3 jämfört med Danmark och Österrike. Finland har ett liknande upplägg som Sverige för utvärdering av TM 3.
- Fallstudier av sju framgångsrika projekt är påbörjade
 - Resultaten är tänkta att användas som goda exempel gällande ex. utformning av projekt i förhållande till problembakgrund och syfte, integrering av horisontella kriterier, nydanande arbetsmetoder.

Hållbar stadsutveckling

- 5% av de samlade medlen nationellt inom Regionalfonden öronmärks för insatser inom hållbar stadsutveckling.
- Programmen för Skåne-Blekinge, Västsverige och Stockholm omfattas.
- Inom ramen för dessa tre programmen pågår ett 20-tal projekt kopplat till flera tematiska insatsområden.
- Starkt fokus på näringslivsutveckling, med SMF som den i huvudsak utpekade målgruppen

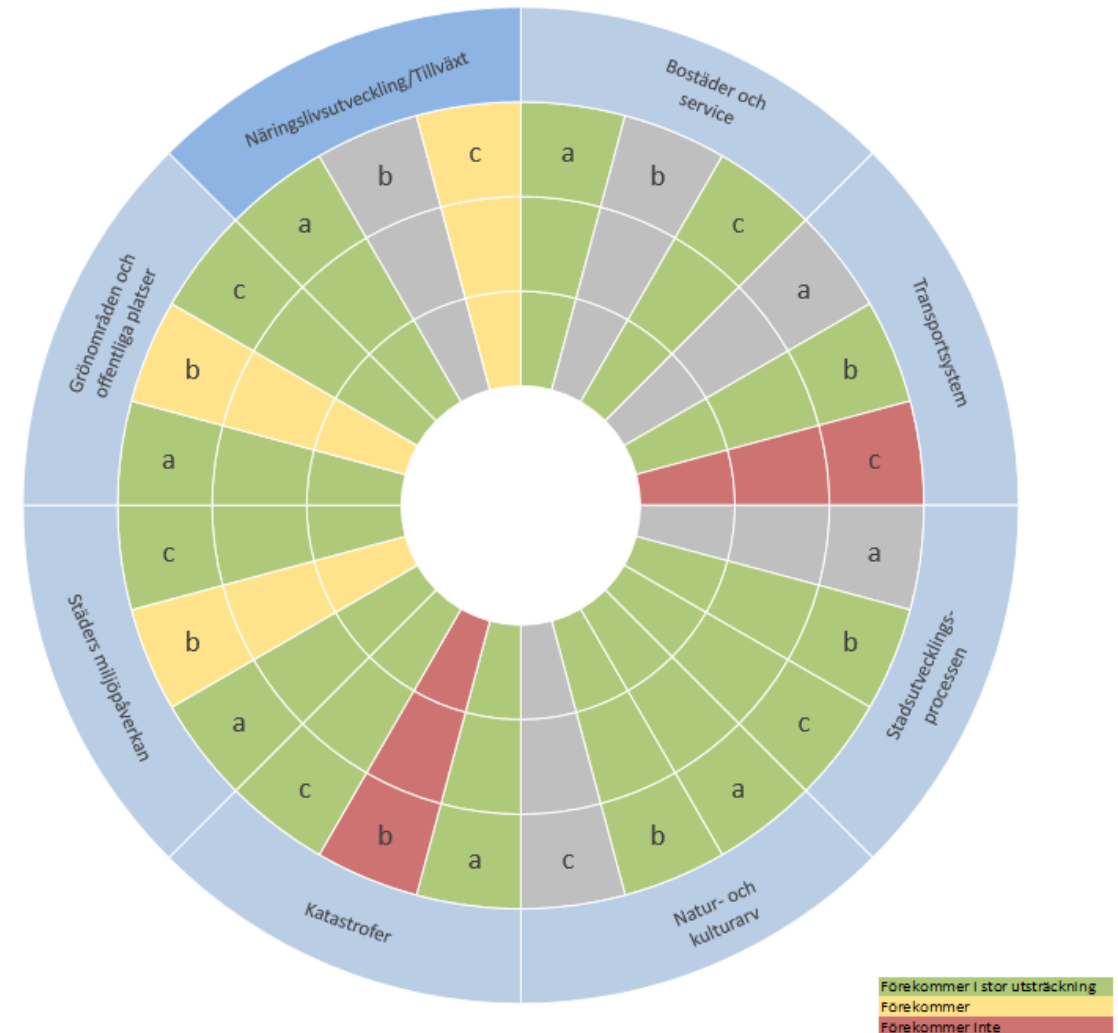
Policyanalys och utformning av analysramverk för utvärderingen

Arbetsprocess för utveckling av analysramverket

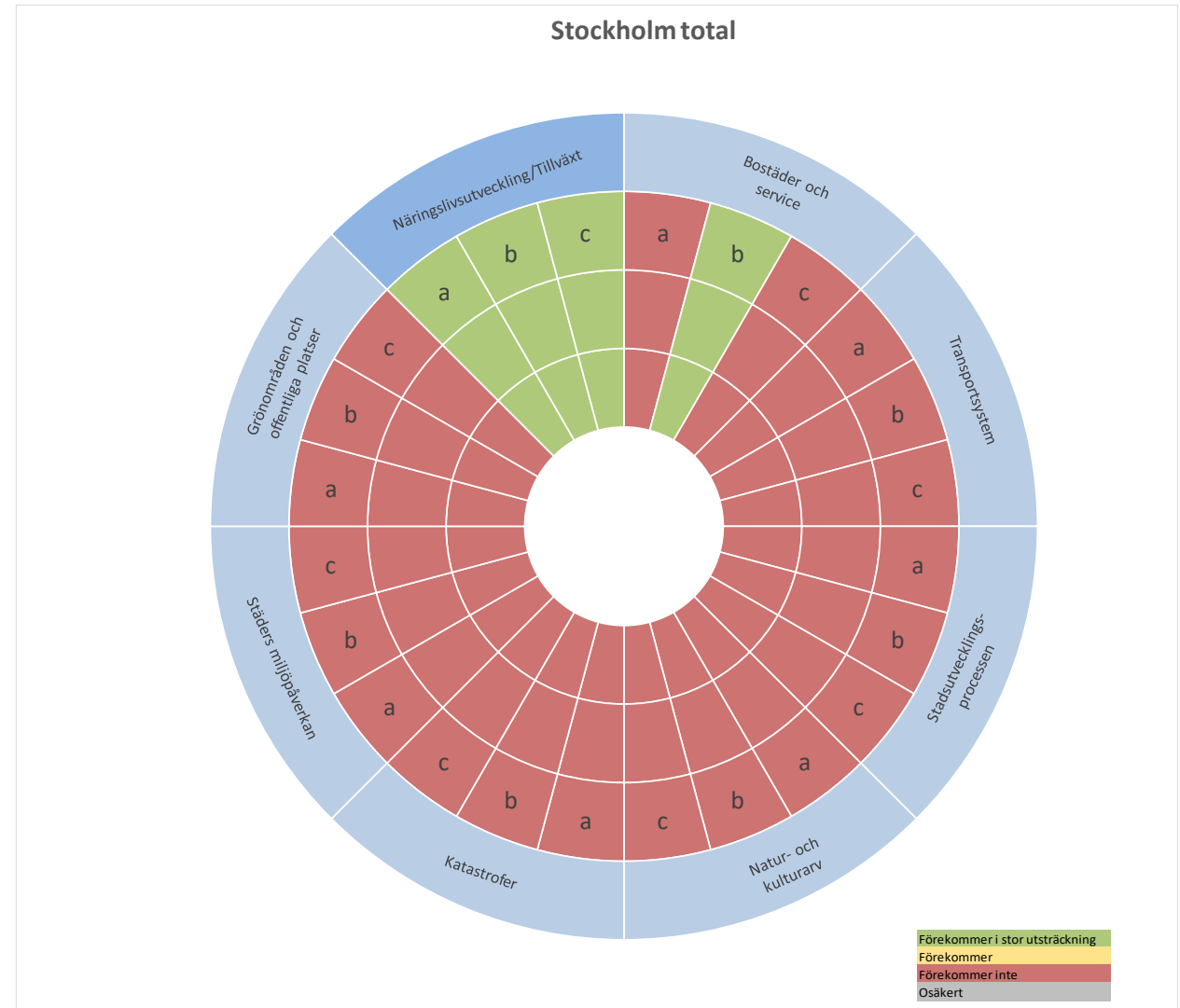
Analysramverk för hållbar stadsutveckling

- Policyanalysen var utgångspunkt för utformningen av analysramverket
- Varje projekt har analyserats utifrån dokumentation och intervjuer med projektledare
- Resultatet av analysen sammanfattas i orbisdiagram (se figur) som på ett överskådligt sätt illustrerar ett projekts eller ett programs mål-/fokusområden inom hållbar stadsutveckling
- Grön färg illustrerar att projektet i stor utsträckning strävar mot den typen av mål, röd visar att den typen av mål inte förekommer

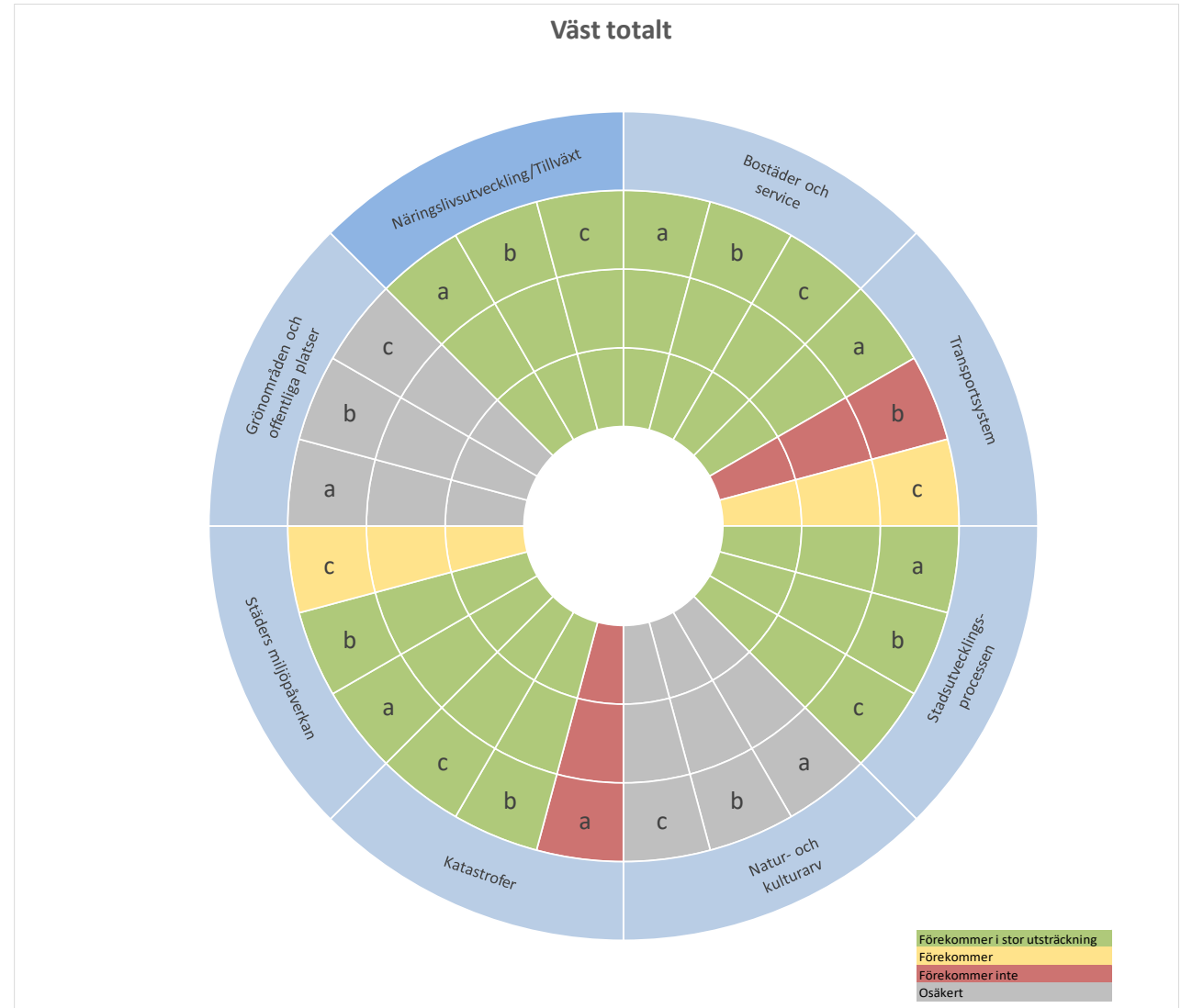
Portföljanslys: Stockholm

- Starkt fokus på näringslivsutveckling generellt i alla tre program, med SMF som den i huvudsak utpekade målgruppen
- Särskilt tydlig näringslivs-/innovationsprägel i Stockholmsprojekten där samtliga bortsett från Grön bostad har en starkt avgränsad sådan profilering
 - Tre av projekten ska sammantaget bidra till en utvecklad life science-sektor med utvecklad vård och omsorg, samt specifikt äldrevård

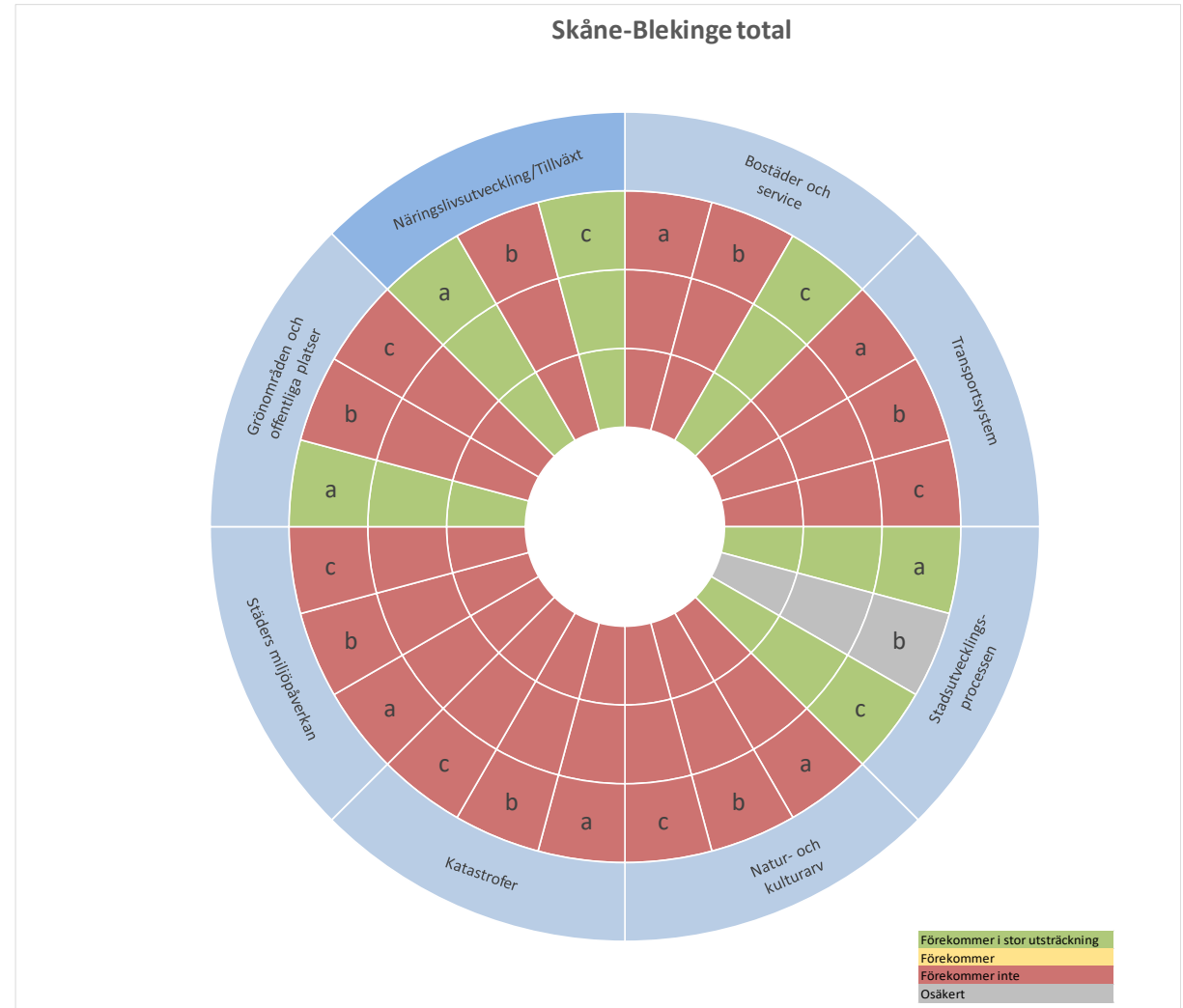
Portföljanslys: Västsverige

- Projekten i Västsverige präglas av en bredare ansats, där syfte och mål inriktar sig på sektorsövergripande samverkan och utveckling av processer kring stadsutveckling, i kombination med en näringslivsfrämjande ansats.
- Undantaget är det mer utpräglade företagprojektet One stop future shop

Portföljanslys: Skåne-Blekinge

- Skåne-Blekingeprojekten har även de generellt ett fokus på näringslivsutveckling och tillväxtfrågor, men med tydlig inkludering av sysselsättningsfrämjande insatser/medborgarperspektiv – företagande som väg till sysselsättning och från arbetslöshet/utanförskap
- Malmö innovationsarena fokuserar på sektorsövergripande samverkan och effektivisering av processer kring stadsutveckling

Samverkan

Samverkan som ett resultatskapande bidrag

- ▶ Öka kunskapen om Regionalfondens påverkan på måluppfyllelsen inom sammanhållningspolitiken och den nationella regionala tillväxtpolitiken

Uppdragets genomförande

1. Meta-analys

- Hur har samverkan beskrivits inom Regionalfonden och den nationella regionala politiken sedan EU-inträdet 1995?
- Vad har tidigare analyser och utvärderingar av samverkan inom Regionalfonden kommit fram till?

2. Workshops och intervjuer

- Hur ser nationella och regionala aktörer på samverkan inom Regionalfonden?
- Skiljer sig logiken från andra delar av den regionala tillväxtpolitiken?

3. Dialog, analys och slutsatser

- Vilka samverkanslogiker kan identifieras?
- Hur kan dessa utvärderas?

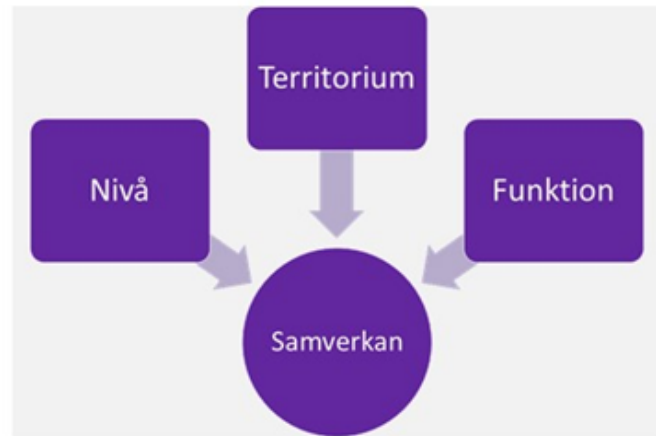
Samverkan

Samverkan som ett resultatskapande bidrag

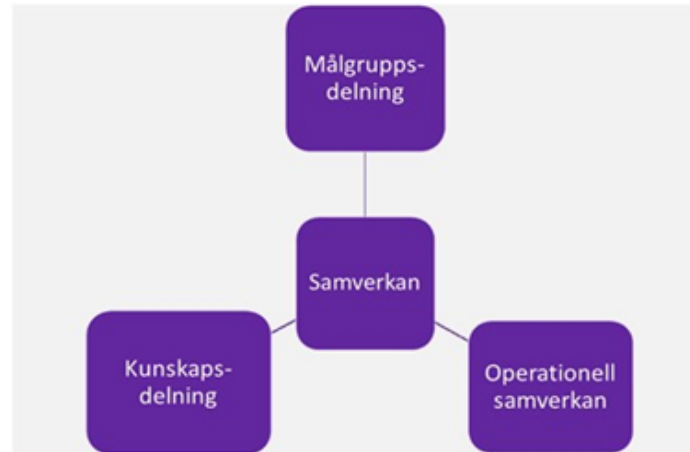
- Kombinationer av samverkansstrukturer (vem som samverkar med vem) och samverkansformer (hur samverkan i praktiken går till) skapar förutsättningar för olika typer av effekter av själva samverkan. Den övergripande samverkanslogiken innebär olika kombinationer av samverkansstrukturer och -former.
- Tre typer av **samverkansstrukturer** är samverkan:
 - mellan samhällsnivåer (t.ex. lokalt, regionalt, nationellt och internationellt)
 - över territorier (t.ex. mellan två eller flera kommuner, regioner eller länder)
 - mellan sektorer (t.ex. inom/mellan myndigheter, privat eller offentlig sektor)
- Tre typer av **strukturerade former/ processer** är i:
 - delning av information, kunskap och erfarenheter
 - delning av målgrupper
 - projektens operationella genomförande.
- Ger mervärden som är knutna till **projektets konkreta resultat** samt mervärden knutna till olika **långsiktiga strukturella effekter**.

En övergripande samverkanslogik för regionalfonden

Samverkansstruktur

Samverkansform

Samverkans effekter

Tack från oss!

Göran
Brulin

Ingela
Wahlgren

Emelie
Johansson

Bo
Sandberg

Eva
Hagsten

Sara
Winnfors